

07 feb 2013 -11:25

Hemochromatosepatiënten: aanvaarding als bloedgever?

De HGR heeft een grondige literatuurreview uitgevoerd omtrent het bloed geven door hemochromatosepatiënten.

Wat is hemochromatose?

Hemochromatose is een pathologische toestand die voortvloeit uit een toxische ijzerstapeling in de vitale organen. Genetische hemochromatose wordt veroorzaakt door mutaties van een gen die codeert voor een eiwit betrokken bij het beperken van de ijzeropname in het bloed. Hemochromatose geïnduceerd door de C282Y mutatie in het HFE-gen is één van de meest voorkomende menselijke erfelijke aandoeningen bij personen van Noord- en West-Europese oorsprong. Zonder therapeutische behandeling leidt de ijzerstapeling tot velerlei orgaanbeschadigingen; ijzerovermaat kan echter doeltreffend en veilig worden verwijderd door geprogrammeerde therapeutische aderlatingen.

Bloed geven

Er blijft al lang een zekere discussie bestaan omtrent het gebruik voor transfusie van bloed afgenomen bij patiënten die therapeutische aderlatingen ondergaan. De schijnbare verspilling van kostbare bloedeenheden wordt afgewogen tegen de mogelijkheid dat deze bloedcomponenten onbekende en misschien niet-wenselijke stoffen kunnen bevatten. Een belangrijke bijzonderheid is dat er hoe dan ook personen die dragers zijn van een hemochromatose-gerelateerde mutatie deel uitmaken van de klassieke donorpopulatie. Een ziekte door ijzeroverbelasting zal inderdaad meestal slechts na 50 jaar worden ontwikkeld en ook alleen bij een klein deel van deze populatie.

Advies Hoge Gezondheidsraad in 2004

Het fundamenteel belang van het altruïstisch karakter van het bloed geven, met name voor de veiligheid van de bloedcomponenten, werd in het advies benadrukt. Omwille van het beoogde therapeutisch effect, voldoen hemochromatosepatiënten mogelijks niet aan dit principe van onbaatzuchtig en vrijwillig bloed geven.

Herziening advies

Om het bloed geven door hemochromatosepatiënten toe te laten, moeten de componenten van deze donoren even veilig en doeltreffend zijn als die welke actueel gebruikt worden voor transfusie. Bijgevolg heeft de HGR een grondige literatuurreview uitgevoerd. De argumenten die de grondslag vormden van het eerste advies werden herbekeken in het licht van de meest recente gegevens uit de wetenschappelijke literatuur, van de praktijkervaring van de bloedinstellingen en van de mening van de experts.

Aanvaarding van asymptomatische dragers

Alleen een minderheid van de dragers van een HFE-genmutatie van erfelijke hemochromatose vertoont een pathologische ijzerstapeling. De HGR is van oordeel dat asymptomatische dragers bloed kunnen geven volgens de gebruikelijke voorwaarden voor aanvaarding bij bloedgift. Dit betreft niet enkel de heterozygote dragers van een HFE-genmutatie maar ook de homozygote dragers of personen met

compound mutatie zonder ijzerstapeling. De HGR schat dat in België ruim 275.000 homozygote dragers in aanmerking komen.

Hemochromatosepatiënten die therapeutische aderlatingen vereisen

De HGR schat het aantal patiënten met symptomatische ijzeroverbelasting in België op 1500. Het gebruik voor transfusie van bloedcomponenten afgenomen bij deze patiënten werpt duidelijke ethische beschouwingen op. De epidemiologische vaststellingen zijn gedeeltelijk en betwistbaar, onder meer m.b.t. het microbiële risico. Bij orgaanletsels is de contra-indicatie voor het bloed geven definitief.

Naar aanleiding van al deze vaststellingen is de HGR van mening dat meer onderzoek nodig is ten aanzien van de infectiegevoeligheid en de geschiktheid van het bloed afkomstig van patiënten met hemochromatose zonder complicaties alvorens het gebruik van hun bloed voor transfusie toe te laten.

Het volledige advies nr. 8672 is te vinden op de website van de Hoge Gezondheidsraad:

<http://tinyurl.com/HGR-8672-hemochromatose>

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot:

De experten:

- NL (niet beschikbaar op vrijdag 8/02): Dr. Dominik Selleslag, tel: 050/45.30.61, e-mail: dominik.selleslag@azbrugge.be
- FR: Prof. Pierre Zachee, tel: 03/217.72.82, e-mail: pierre.zachee@zna.be

De website van de Hoge Gezondheidsraad: <http://www.hgr-css.be>

Hoge Gezondheidsraad
Victor Hortaplein 40/10
1060 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.hgr-css.be>

Fabrice Péters
Algemeen Coördinator
+32 486 31 47 59
+32 2 524 91 74
fabrice.peters@health.fgov.be